

Förändringar i NTM

Elina Paakala (Faba), Anders Fogh (VFL) och Emma Carlén (Växa Sverige)

Mjölkföretagare från NAVs ägarorganisationer hade i januari ett arbetsmöte i Köpenhamn där viktningen av olika delegenskaper i NTM diskuterades. Detta resulterade i ett antal förändringar i NTM för Holstein, de röda raserna (RDC) och Jersey från och med NAVs rutinavelsvärdering i maj 2013. Senast viktningen av delegenskaper i NTM ändrades var i februari 2012.

De aktuella vikterna i NTM för alla raser visas i tabell 1. Effekten som nuvarande NTM får på avelsframsteget i de olika delegenskaperna visas i tabell 2. Korrelationerna visar hur stor del av det maximala avelsframsteget i en egenskap som erhålls när man avlar för NTM jämfört med ensidig avel för den enskilda egenskapen. Exempelvis så erhålls 68 procent av det maximalt möjliga framsteget för överlevnad hos Holstein när man använder NTM.

Utöver förändringar i viktning av de olika delegenskaperna i NTM så ändrades också viktningen av enskilda egenskaper i mjölkindexet för Holstein.

Ökad vikt på juverexteriör och förändringar i mjölkindex för Holstein

Avkastningen för Holsteinkor har ökat under många år. En hög mjölkproduktion leder till stora påfrestningar på korna och kräver starka och funktionella juver. Därför ökades nu vikten på juver från 0,18 till 0,25, vilket kommer medföra snabbare avelsframsteg för denna delegenskap. Förändringen har endast marginell effekt på avelsframsteget för andra egenskaper i NTM.

I mjölkindexet ändrades förhållandet på vikterna för mjölk, fett och protein från -1:1:4 till -1:2:4. Det innebär i praktiken att vikten på fett ökades, medan vikten för protein minskades. Förändringen har endast en mindre effekt på tjurarnas rangering. Ändringen är genomförd för att få en starkare koppling mellan avelsframsteget och betalningssystemet för mjölken – så som det ser ut i Sverige och Danmark.

Mindre ändringar i mjölkbarhet och överlevnad för RDC

För RDC ökades vikten för mjölkbarhet från 0,09 till 0,10 medan vikten för överlevnad minskades från 0,08 till 0,07. Då förändringarna är så pass små får det endast marginell betydelse för rangeringen av tjurar utifrån NTM.

Mjölkbarhet har blivit en ännu viktigare egenskap i och med ökningen av automatiska mjölkningssystem. Det är anledningen till att representanter för de röda raserna önskade öka vikten för mjölkbarhet i NTM. Vikten på mjölkbarhet ökade även i februari 2012.

Vikten på överlevnad (nu 0,07 för RDC) kan tyckas förhållandevis låg. Det är på grund av att kornas hållbarhet till stor del påverkas av egenskaper såsom hälsa, fruktsamhet, avkastning och exteriör, vilka också ingår i NTM. Värdet för ökad hållbarhet är därför indirekt fördelat på alla dessa egenskaper. Det intressanta är att avelsframsteget för överlevnad är mycket hög när man avlar efter NTM (se tabell 2).

Sammanfattningsvis har de genomförda förändringarna i NTM endast en mindre effekt på avelsframsteget för RDC.

Mest förändringar för Jersey

För Jersey ändrades vikten på mjölkindex, juverexteriör, fruktsamhet, juverhälsa och överlevnad. Vikterna ökades för mjölkindex (från 0,82 till 0,87) och juverexteriör (från 0,20 till 0,26), medan de minskades för fruktsamhet (från 0,26 till 0,20), juverhälsa (från 0,49 till 0,44) och överlevnad (från 0,12 till 0,08).

Dessa förändringar har viss betydelse för avelsframsteget för Jersey. Tendensen är att rasen nu får ett högre framsteg för mjölkindex och lägre framsteg för fruktsamhet och överlevnad. För övriga egenskaper är framsteget relativt oförändrat.

Tabell 1. Aktuella vikter i NTM för alla raser. Nya vikter i maj 2013 är markerade med fetstil.

Egenskap	Holstein	RDC	Jersey
Mjölkindex*	0,75/0,68	0,92/0,84	0,87/0,78
Tillväxt	0,06	0,00	0,00
Fruktsamhet	0,31	0,26	0,20
Kalvningar direkt	0,15	0,14	0,06
Kalvningar maternell	0,17	0,12	0,06
Juverhälsa	0,35	0,32	0,44
Övriga sjukdomar	0,11	0,12	0,04
Kropp	0,00	0,00	0,00
Ben	0,12	0,09	0,04
Juver	0,25	0,32	0,26
Mjölkbarmhet	0,08	0,10	0,10
Lynne	0,03	0,03	0,03
Överlevnad	0,11	0,07	0,08
Klövhälsa	0,08	0,05	0,05

*Viktfaktor för tjuvar/kor med egen avkastningsregistrering

Tabell 2. Korrelationer mellan NTM och ingående delegegenskaper för alla raser baserat på föregående respektive nuvarande NTM.

Egenskap	Holstein		RDC		Jersey	
	Föregående NTM	Nuvarande NTM	Föregående NTM	Nuvarande NTM	Föregående NTM	Nuvarande NTM
Mjölkindex	0,61	0,59	0,66	0,65	0,56	0,62
Tillväxt	0,10	0,09	0,02	0,01	-0,07	-0,10
Fruktsamhet	0,44	0,44	0,20	0,20	0,51	0,45
Kalvningar direkt	0,32	0,31	0,22	0,21	0,17	0,14
Kalvningar maternell	0,25	0,25	0,14	0,15	0,20	0,20
Juverhälsa	0,48	0,49	0,40	0,40	0,50	0,47
Övriga sjukdomar	0,47	0,47	0,28	0,27	0,24	0,21
Kropp	-0,03	-0,03	-0,01	0,00	0,05	0,08
Ben	0,24	0,24	0,16	0,17	0,25	0,22
Juver	0,19	0,25	0,28	0,29	0,15	0,16
Mjölkbarmhet	0,03	0,03	0,18	0,18	0,04	0,02
Lynne	0,00	0,00	0,14	0,13	0,02	0,00
Överlevnad	0,68	0,68	0,57	0,56	0,53	0,49
Klövhälsa	0,33	0,33	0,04	0,04	0,20	0,18

